

Warszawa, 24 listopada 2022 roku

Sprawa: Zawiadomienie o sposobie
załatwienia petycji

Znak sprawy: FN1.056.4.2022

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Szanowny Panie,

w związku z Pana petycją z 8 sierpnia 2022 roku w sprawie sposobu informowania o kosztach kredytu konsumenckiego, która została przekazana do Ministerstwa Finansów przy piśmie Biura Rzecznika Finansowego z 20 września 2022 roku, po zasięgnięciu opinii Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Stanowisko w sprawie propozycji zawartej w petycji

Aktem prawnym regulującym zagadnienie obowiązków informacyjnych przy reklamowaniu i zawieraniu umów kredytu konsumenckiego jest w polskim porządku prawnym ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2022 r. poz. 246; dalej: „ustawa o kredycie konsumenckim”). Ustawa o kredycie konsumenckim implementuje dyrektywę 2008/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz. Urz. UE L 133 z 22.05.2008, str. 66; dalej: „dyrektywa CCD”).

Powyższy akt prawa Unii Europejskiej reguluje omawianą kwestię na zasadzie tzw. harmonizacji pełnej (maksymalnej), wyczerpująco określając zakres rozwiązań legislacyjnych, jakie ustawodawca krajowy może podjąć przy jego wdrażaniu (vide art. 22 ust. 1 oraz motywy 9- 11 dyrektywy CCD). Ustawodawca unijny dokonał ujednoczenia wszelkich informacji przed- i pokontraktowych, tak aby należycie poinformowany konsument mógł świadomie oszacować skutki zawarcia umowy o kredyt. Aby można było osiągnąć ten stan właściwego poinformowania, ustawodawca nałożył na oferujących kredyty liczne obowiązki przedkontraktowe, tj. np. obowiązek badania zdolności kredytowej na podstawie indywidualnych parametrów, które są ściśle skorelowane z sytuacją finansową wnioskującego o kredyt, jak również liczne obowiązki informacyjne, które kredytodawca

zobowiązany jest zrealizować przed zawiązaniem relacji umownej, przy wykorzystaniu m.in. arkusza informacyjnego skonstruowanego przy wykorzystaniu reprezentatywnego przykładu.

Zgodnie z motywem 19 dyrektywy CCD:

„W celu zapewnienia możliwie największej przejrzystości i porównywalności ofert takie informacje powinny w szczególności zawierać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania mającą zastosowanie do danego kredytu, określaną w całej Wspólnocie w taki sam sposób. Ponieważ wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania może na tym etapie być przedstawiona jedynie w formie przykładu, taki przykład powinien być reprezentatywny. Dlatego powinien on, na przykład, odnosić się do średniego okresu kredytowania i całkowitej kwoty kredytu przyznanego na podstawie danego rodzaju rozważanej umowy o kredyt i - jeśli znajduje to zastosowanie - do nabywanych towarów. Przy określaniu reprezentatywnego przykładu powinna zostać również uwzględniona częstotliwość występowania określonych rodzajów umów o kredyt na konkretnym rynku. W odniesieniu do stopy oprocentowania, częstotliwości rat i kapitalizacji odsetek kredytodawcy powinni przyjmować zwykle stosowaną przez siebie metodę obliczeniową dla odnośnego kredytu konsumenckiego”.

Ustawodawca unijny w art. 5 dyrektywy CCD określił minimalne wymogi informacyjne, które kredytodawcy są zobowiązani zrealizować przed zawarciem umowy kredytowej. W granicach ww. obowiązku wskazano, iż:

„W stosownym czasie przed związaniem się konsumenta umową o kredyt lub ofertą kredytodawca oraz, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy dostarczają konsumentowi - na podstawie warunków kredytu zaproponowanych przez kredytodawcę, a także, w stosownych przypadkach, zgodnie z preferencjami określonymi przez konsumenta i informacjami przez niego przekazanymi - informacje potrzebne do porównania różnych ofert w celu podjęcia, przy pełnej znajomości faktów, decyzji, czy zawrzeć umowę o kredyt. Informacje te, w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, powinny zostać przekazane przy użyciu standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego określonego w załączniku II.”.

Pozostając na gruncie obowiązujących przepisów, można wskazać, iż już teraz przewidują one rozwiązania umożliwiające konsumentom porównanie ofert kredytów konsumenckich na podstawie ustandaryzowanego katalogu informacji. Jak stanowi art. 13 ustawy o kredycie konsumenckim, kredytodawcy obowiązani są przekazywać konsumentom przed zawarciem umowy, na trwałym nośniku, formularz informacyjny zawierający zarówno informacje o cechach konkretnego kredytu, jak i o przysługujących konsumentowi prawach.

Mając powyższe na względzie, propozycje legislacyjne przedstawione w petycji nie mogą być przedmiotem samoistnej nowelizacji na gruncie prawa krajowego, dotyczą bowiem dziedziny bezpośrednio objętej harmonizacją.

Odnosząc się natomiast do treści Pana postulatu, należy zauważyć, że przedstawione opracowanie jest datowane na styczeń 2021 roku, kiedy to sytuacja na rynku kredytów, w tym konsumenckich, istotnie różniła się od obecnej. Od tego czasu nastąpiła znacząca zmiana sytuacji rynkowej i makroekonomicznej; w szczególności wzrosły stopy procentowe, powodując zwiększenie kosztów obsługi kredytów zaciągniętych przez konsumentów.

Zapewne wpłynęło to na wzrost świadomości kredytobiorców w odniesieniu do konsekwencji zaciąganych zobowiązań finansowych, w tym także dzięki kampaniom informacyjnym Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Należy również nadmienić, że na szczeblu wspólnotowym trwają prace legislacyjne zmierzające do nowelizacji dyrektywy CCD. Dotychczasowe założenia, przedstawione w projekcie dyrektywy o kredytach konsumenckich¹, mają na celu poszerzenie ochrony konsumenckiej, w tym poprzez uproszczenie informacji przekazywanych konsumentowi w ramach obowiązków informacyjnych. Według obecnego kształtu projektowanej legislacji, przedsiębiorcy, oferujący kredyty konsumenckie, będą obowiązani m.in. do przekazywania konsumentom jednostronicowych standardowych formularzy informacyjnych (SECCO - Standard European Consumer Credit Overview), zawierających zestaw podstawowych danych dotyczących danego kredytu, które pozwolą na szybkie porównanie ofert różnych przedsiębiorców według wskaźników istotnych z punktu widzenia konsumenta. Informacje te mają być ponadto prezentowane w formie z góry dostosowanej do formy kontaktu z konsumentem, np. do wyświetlania na urządzeniach mobilnych. Można więc stwierdzić, że obecnie procedowany projekt nowelizacji dyrektywy CCD jest zbieżny z dążeniami wyrażonymi w Pana petycji.

W świetle zaprezentowanych wyjaśnień stwierdzam, że postulat w przedstawionym przez Pana zakresie nie jest zasadny.

Przedstawiając powyższą opinię, pragnę podziękować Panu za przedłożoną koncepcję oraz zaangażowanie i troskę o interes publiczny.

Podstawa prawna

Art. 13 ust. 1 i art. 15 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) w związku z art. 247 i 238 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185).

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów

Dyrektor

Katarzyna Przewalska

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

¹ Procedure 2021/0171/COD, COM (2021) 347: Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on consumer credits

Klauzulę informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych w związku z wniesionymi do Ministerstwa Finansów skargami, wnioskami i petycjami można znaleźć pod adresem <https://www.gov.pl/web/finanse/petycje-zalatw-sprawe>

Do wiadomości:

Rada Edukacji Finansowej -

Biuro Rzecznika Finansowego

(WAF.063.1.2022 WAF/173/2022)